समग्र शिक्षा अंतर्गत कार्यरत विशेष शिक्षकांच्या मानधनाबाबत.

महाराष्ट्र शासन शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग शासन निर्णय क्रमांकः एसएसए–२०१८/प्र.क्र.२८३/एस.डी.–१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२ दिनांक: ०२ ऑगस्ट, २०१९

वाचा:-

- 9) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांचे पत्र क्र.मप्राशिप/समग्र शिक्षा/IE/२०१८-१९/२७४३, दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०१८.
- २) मा.मंत्रीमंडळाचा दिनांक १६ जुलै, २०१९ रोजीचा निर्णय.

प्रस्तावना:-

केंद्र पुरस्कृत सर्व शिक्षा अभियानातील अपंग समावेशित शिक्षण उपक्रमांतर्गत १८ वर्षे वयोगटापर्यंतच्या विशेष गरजा असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सहाय्यभूत सेवा देऊन शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्याचे कार्य केले जाते. सदर उपक्रमातंर्गत सन २००३ ते सन २०१६ या कालावधीपर्यंत १२ प्रकारातील दिव्यांग प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचा समावेश होता. तथापि, दिव्यांग व्यक्तीचा अधिकार अधिनियम, २०१६ (Right to Person With Disability Act, 2016) कायदा अंमलात आल्यानंतर २१ प्रवर्गातील दिव्यांग विद्यार्थ्यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

अपंग समावेशित शिक्षण उपक्रमातील विशेष शिक्षकांना सन २०१७-१८ या वर्षात रु.२१,५००/- प्रतिमाह इतके मानधन मंजूर होते. तथापि, समग्र शिक्षाच्या सुधारित आराखडयानुसार या विशेष शिक्षकांचे मानधन सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून रु.२०,०००/- प्रतिमाह च्या मर्यादेत निश्चित करण्यात आले आहे. त्यामुळे या विशेष शिक्षकांना रु.१,५००/- प्रतिमाह इतके मानधन कमी मिळत आहे. त्यामुळे रु.१,५००/- प्रतिमाह इतकी फरकाची रक्कम राज्य निधीमधून देण्याचा व यासाठी एकूण रु.३५०.२८ लक्ष इतका निधी दरवर्षी राज्य हिश्याच्या प्रमाणाबाहेर उपलब्ध करुन देण्याबाबतचा प्रस्ताव मा.मंत्रीमंडळासमोर सादर करण्यात आला होता. मा.मंत्रीमंडळाने सदर प्रस्तावास मंजूरी दिली आहे. मा.मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबतचा शासन निर्णय खालीलप्रमाणे आहे.

शासन निर्णय :-

सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून समग्र शिक्षा अंतर्गत अपंग समावेशित शिक्षण या उपक्रमातील कार्यरत १९४६ विशेष शिक्षकांना रु.२१,५००/- प्रतिमाह याप्रमाणे मानधन मंजूर करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच रु.१,५००/- प्रतिमाह इतकी फरकाची रक्कम राज्य निधीमधून देण्यासाठी एकूण रु.३५०.२८ लक्ष इतका निधी दरवर्षी राज्य हिश्याच्या प्रमाणाबाहेर उपलब्ध करुन देण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

- २. सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षातील मानधनाच्या फरकाची रक्कम प्रति शिक्षक रु.१,५००/- प्रतिमाह याप्रमाणे रु.३५०.२८ लक्ष इतका निधी संबंधितांना अदा करण्याची कार्यवाही राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांनी करावी. याकरिता महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषदेकडील अखर्चित निधी विनियोगात आणावा.
- ३. मानधनाच्या फरकाची रक्कम राज्य हिश्श्याच्या प्रमाणाबाहेर राज्य शासनाकडून उपलब्ध करुन घेण्याची कार्यवाही राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांनी करावी.
- ४. वरील बाबींवर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक ई-२, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १०६-शिक्षक व इतर खर्च, (०१) समग्र शिक्षा अभियान, (०१) (०२) समग्र शिक्षा अभियान (सर्वसाधारण) (राज्य हिस्सा ४० टक्के), ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर), (२२०२ ।६१२)" या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.
- ५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०८०२१४४८२२२९२१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संतोष गायकवाड)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ३. मा. विरोधी पक्ष नेता (विधान सभा/ विधान परिषद), विधानभवन, मुंबई.
- ४. सर्व मा. विधान सभा सदस्य/ विधान परिषद सदस्य, विधानभवन, मुंबई.
- ५. मा.अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६. मा.अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

- ७. मा.अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ८. आयुक्त शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ९. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषदा.
- १०.राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
- ११.मा.मंत्री, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग यांचे यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मुंबई.
- १२.महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र १/२ मुंबई, नागपूर
- १३.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर
- १४.संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई ६३
- १५. संचालक, महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे
- १६.शिक्षण संचालक (माध्य. व उच्च माध्य.), शिक्षण संचालनालय, पुणे .
- १७.शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १८. शिक्षण संचालक, अल्पसंख्याक व प्रौढ शिक्षण संचालनालय, पुणे
- १९.विभागीय शिक्षण उपसंचालक (सर्व)
- २०.शिक्षणाधिकारी सर्व(माध्यमिक, प्राथमिक, निरंतर)
- २१.अवर सचिव (अर्थसंकल्प/लेखा शाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २२.निवड नस्ती, एस.डी. १.